

Nr 22-2021

MOTION

Starta en digital tjänst för samisk hälsa

"Jag har inga problem med att prata svenska med läkaren. Problemet är att han inte förstår vem jag är." (Patient, Nätverket Samisk Hälsa, [Samisk kulturförståelse i vården \(samarbeta.se\)](http://samisk.kulturforstaelse.se).)

Samer är ett urfolk i Sverige, och har därför speciella kulturella rättigheter. Rättigheter som även har betydelse för hälso- och sjukvården. För att kunna ge en vård på lika villkor för det samiska folket krävs kunskaper om samer. Många av de problem som samer upplever i mötet med vården har sin grund i Sveriges koloniala historia. Historiska händelser har betydelse för samer som lever idag. En historia som till stora delar inte är berättad och som behöver synliggöras.

Det är ett problem för regionen att lösa när många samer känner att de inte har någonstans att vända sig för att prata om sin hälsa och sina problem. Det är svårt att bli förstådd. Samisk språkkompetens och samisk kulturkompetens är svag. Det är inte många av regionens personal som har kunskap om renskötsel eller vad det innebär att vara same i dag.

Många samer i Västerbotten vänder sig idag till Samiskt nationellt kompetenscenter för psykisk hälsa i Nordnorge, SANKS, istället för att söka vård i vårt eget län. Många unga samer mår dåligt därför att de är utsatta för problem som andra svenskar inte har. Det gäller särskilt rensköterna som är utsatta för både psykisk belastning och fysisk. Just för att SANKS har samisk språk- och kulturkompetens vilket vi inte kan erbjuda i Västerbotten ännu.

Målet med motionen är att skapa en digital hälsocentralfunktion med samiskt fokus. Det vore ett sätt att nå målen vi själva satt upp i den Strategi region Västerbotten antog i februari 2020. Strategin slår fast att *"God och nära vård med utgångspunkten att organisera vården utifrån befolkningens och patienternas behov, behöver inkludera även det samiska folkets behov i det kommande arbetet. Det kan handla om flexibla öppettider, digitala möjligheter och kontaktmöjligheter, men även om att stärka förtroende och trygghet genom samisk kulturförståelse. Digitala lösningar kan anpassas efter samiska behov. För samer i renskötseln kan det underlätta att slippa resa till närmaste*

vård-/ hälsocentral och istället få träffa vårdpersonalen via digital teknik.”

Målet är alltså att vården blir mer tillgänglig, att samer känner sig förstådda när de söker vård, att de renskötande samer som flyttar mellan olika geografier får ökade möjligheter med en fast vårdkontakt som finns oavsett vart de befinner sig i renskötselåret. En god och nära vård tillgänglig för alla samer.

Jag föreslår därför regionfullmäktige besluta:

att uppdra till regionstyrelsen att i samarbete med Kunskapsnätverket för samisk hälsa, se över möjligheterna att starta en digital hälsocentralfunktion med samiskt fokus.

Maria Kristoffersson, Centerpartiet

